

Tipy na metodologickou literaturu **k teoretickým bakalářským a diplomovým pracím FAMU**

(2023)

Následující výběr publikací má za cíl pomoci studujícím i jejich vedoucím při přípravě teoretických bakalářských a diplomových prací. Obsahuje publikace v českém a anglickém jazyce. Prioritou bylo u jednotlivých oblastí doporučit aktuální, srozumitelně napsané knihy, příp. články umožňující se zorientovat v daném teoretickém přístupu, pochopit, jak funguje, na co a proč se zaměřuje, jaké používá koncepty apod. Primárně proto byly voleny publikace přehledové a shrnující, vedle toho pak zároveň ale i některé inspirativní současné aplikace dané metody uvažování, občas pak je doporučen i nějaký zakladatelský starší text.

Obecné publikace k psaní akademických a diplomových prací

- DENZIN, Norman K., Yvonna S. Lincoln, Michael D. Giardina, a Gaile S. Cannella, ed. *The SAGE Handbook of Qualitative Research*. Sixth edition. SAGE Publications, Inc, 2023.
- ECO, Umberto. *Jak napsat diplomovou práci*. Olomouc: Votobia 1997.
- COLLINS, Hilary. *Kreativní výzkum: teorie a praxe výzkumu v oblasti tvůrčích odvětví*. Přeložil Vít MLEJNEK. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2017. Kultura & arts management. ISBN 978-80-7008-386-4.
- GREETHAM, Bryan. *How to Write Your Undergraduate Dissertation*. 3rd Edition London: Palgrave Macmillan, 2019.
- ROSENWASSER, David, a Jill Stephen. *Writing Analytically*. 9th edition. Cengage Learning, 2023.
- ŠANDEROVÁ, Jadviga. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*. Praha: SLON, 2009. 209 s. ISBN 9788086429403.

Obecné publikace k filmové/audiovizuální/mediální výzkumné metodologii a analýze, analýza formálních prostředků filmu

- BORDWELL, David a Kristin THOMPSON. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Přeložil Petra DOMINKOVÁ, přeložil Jan HANZLÍK, přeložil Václav KOFROŇ. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění, [2022]. ISBN 978-80-7331-629-7.
- BORDWELL, David. *Making Meaning: Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Revised ed. edition. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1991.
- BRANIGAN, Edward, BUCKLAND, Warren (eds.). *Routledge Encyclopedia of Film Theory*. Routledge, 2014.
- FERNÁNDEZ-VARA, Clara. *Introduction to game analysis*. New York: Routledge, 2015. ISBN 978-0-415-70326-0.

- KACKMAN, Michael, a Mary Celeste Kearney, ed. *The Craft of Criticism: Critical Media Studies in Practice*. 1st edition. Routledge, 2018.
- KOKEŠ, Radomír D. *Rozbor filmu*. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. ISBN 978-80-210-7756-0. Dostupné online: <https://digilib.phil.muni.cz/flysystem/fedora/monography/143387-monography.pdf>
- KOKEŠ, Radomír D. *Světy na pokračování. Rozbor možností seriálového vyprávění*. Praha: Filip Tomáš – Akropolis, 2016. 240 s. ISBN 978-80-7470-146-7. Dostupné online: https://www.academia.edu/71306827/Koke%C5%A1_Radom%C3%ADr_D_SV%C4%9ATY_NA_POKRA%C4%8COV%C3%81N%C3%8D_2016_cel%C3%A1_kniha_PDF
- KUHN, Annette, WESTWELL, Guy. *A Dictionary of Film Studies*. Oxford University Press, 2020.
- RICARDELLI, Lucia, Jenny Olin Shanahan, a Gregory Young. *Undergraduate Research in Film: A Guide for Students*. 1st edition. Routledge, 2019.
- STRNAD, Matěj, BENDOVIÁ, Helena (eds.). *Společenské vědy a audiovizí*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2014. ISBN 978-80-7331-313-5.

Empirické výzkumy - výzkumné rozhovory, orální historie, kvantitativní a kvalitativní výzkum

- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum 2002. ISBN 978-80-246-1966-8.
- GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo 2013. ISBN 978-80--257-0807-1
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- MÜCKE, Pavel - VANĚK, Miroslav: *Třetí strana trojúhelníku: Teorie a praxe orální historie*. Nakladatel: Karolinum 2015. ISBN 978-80-246-2931-5.
- NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠŤOVÍČKOVÁ, ed. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: FHS UK, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

Umělecký výzkum

- BORGDORFF, Henk, Peter Peters, Trevor Pinch (eds.). *Dialogues Between Artistic Research and Science and Technology Studies*. Routledge, 2020.
- HANNULA, Mika, SUORANTA, Juha, VADÉN, Tere. *Artistic Research Methodology: Narrative, Power and the Public*. Peter Lang, 2014.
- HOLERT, Tom. Umění ve znalostní polis. *ArteActa*, 2023, roč. 6 , č. 09, <https://arteacta.cz/umeni-ve-znalostni-polis/>.
- KOUBOVÁ, Alice - JOBERTOVÁ, Daniela (eds): *Artistic Research: Is There Some Method?* NAMU 2018. ISBN 978-80-7331-472-9.
- LEAVY, Patricia. *Handbook of Arts-Based Research*. The Guilford Press, 2019.
- STEYRL, Hito. Estetika odporu? Umělecký výzkum jako disciplína a konflikt. *ArteActa*, 2022, roč. 5 , č. 07. <https://arteacta.cz/estetika-odporu-umelecky-vyzkum-jako-disciplina-a-konflikt/>.

- SCHWAB, Michael & Henk Borgdorff (eds.). *The Exposition of Artistic Research: Publishing Art in Academia*. Leiden University Press, 2013.

Specifické oblasti/metody:

(Filmová) naratologie

- BORDWELL, David. *Narration in the Fiction Film*. Madison: University of Wisconsin Press, 1985.
- BUCKLAND, Warren. *Narrative and Narration: Analyzing Cinematic Storytelling*. New York: Wallflower Press, 2020.
- DINNEN, Zara; WARHOL, Robyn (eds.). *The Edinburgh Companion to Contemporary Narrative Theories*. Edinburgh University Press, 2020.
- HERMAN, David, ed. *The Cambridge Companion to Narrative*. Illustrated edition. Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 2007.
- *The Living Handbook of Narratology*. 2014. Dostupné z: <https://www-archiv.fdm.uni-hamburg.de/lhn/>.
- SMITH, Murray. *Engaging Characters: Fiction, Emotion, and the Cinema*. Oxford University Press, Oxford, 1995.
- RYANOVÁ, Marie-Laure. *Narativ jako virtuální realita*. Praha: Academia, 2015.
- KISS, Miklós, WILLEMSSEN, Steven. *Impossible Puzzle Films: A Cognitive Approach to Contemporary Complex Cinema*. Edinburgh University Press, 2018.

Ideologie, reprezentace, kulturní a vizuální studia

- ANGOVÁ, Ien. *Divákem Dallasu: Soap opera a melodramatická imaginace*. Akropolis, 2018.
- ATTFIELD, Sarah. *Class on Screen: The Global Working Class in Contemporary Cinema*. Palgrave Macmillan, 2020.
- COMOLLI, J.-L., NARBONI, J. *Cinema/ideology/criticism*. In: Mast, A., Cohen, M., Braudy, L. (eds.), *Film Theory and Criticism*. Oxford University Press, New York, [1969] 1992.
- FREEDEN, Michael. *Ideology: A Very Short Introduction*. 1st edition. Oxford ; New York: Oxford University Press, 2003.
- HALL, Stuart. Kódování a dekodování. *Teorie vědy*, 2005, roč. 27, č. 2, s. 41–59. ISSN 1210-0250.
- MAZIERSKA, Ewa, Lars Kristensen (eds.). *Contemporary Cinema and Neoliberal Ideology*. Routledge, 2017.
- SIM, Gerard. *The Subject of Film and Race*. Bloomsbury, 2014.
- STURKEN, Marita a Lisa CARTWRIGHT. *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-556-1.
- TAYLOR, Alison. *Troubled Everyday: The Aesthetics of Violence and the Everyday in European Art Cinema*. Edinburgh University Press, 2017.

Gender a queer studies

- BUTLEROVÁ, Judith. *Závažná těla: O materialitě a diskursivních mezích "pohlaví"*. Karolinum, 2016.
- DAVIES, Jude; Carol Smith. *Gender, Ethnicity and Sexuality in Contemporary American Film*. Edinburgh University Press, 2022.
- DELAP, Lucy. *Feminismy*. Host, 2022.
- GLEDHILL, Christine, KNIGHT, Julia (eds.). *Doing Women's Film History: Reframing Cinemas, Past and Future*. University of Illinois Press, 2015.
- HANÁKOVÁ, Petra. *Pandořina skříňka aneb Co feministky provedly filmu?* Academia, 2007.
- HILL, Sarah. *Young Women, Girls and Postfeminism in Contemporary British Film*. Bloomsbury, 2020.
- LINDNER, Katharina. *Film Bodies: Queer Feminist Encounters With Gender and Sexuality in Cinema*. I.B. Tauris, 2017.
- MAYER, Sophie. *Political Animals: The New Feminist Cinema*. I.B. Tauris, 2015.
- MULVEY, Laura. *Vizuální slast a narativní film*. In: Oates-Indruchová, L.: *Dívčí válka s ideologií*. Praha, 1999.
- SEXTON, Jared. *Black masculinity and the cinema of policing*. Palgrave Macmillan, 2017.
- SMITH, Clarissa, Attwood, Feona.; McNair, Brian (eds.). *The Routledge Companion to Media, Sex and Sexuality*. Routledge, 2017.

Rozbory stylu, teorie autora

- BEACH, Christopher. *A Hidden History of Film Style: Cinematographers, Directors, and the Collaborative Process*. University of California Press, 2015.
- BERLINER, Todd. *Hollywood Aesthetic: Pleasure in American Cinema*. Oxford University Press, 2017.
- BORDWELL, David. *On the History of Film Style*. Harvard University Press, 1999.
- CAUGHIE, John. *Theories of Authorship*. Routledge, 1993.
- GRANT, Barry Keith. *Auteurs and Authorship: A Film Reader*. Wiley-Blackwell, 2008.
- JEONG, Seung-hoon; SZANIAWSKI, Jeremi (eds.). *The Global Auteur: The Politics of Authorship in 21st Century Cinema*. Bloomsbury, 2017.
- KEATING, Patrick. *The Dynamic Frame: Camera Movement in Classical Hollywood*. Columbia University Press, 2019.
- MARTIN, Adrian. *Mizanscéna a filmový styl*. NAMU, 2019.
- MENNE, Jeff. *Post-Fordist Cinema: Hollywood Auteurs and the Corporate Counterculture*. Columbia University Press, 2019.
- SALT, Barry. *Film Style and Technology: History and Analysis*. Starword, 1992.
- THOMPSON, Kristin. Neoformalistická filmová analýza: Jeden přístup mnoho metod. *Illuminace*, 1998, č. 1.

Žánry a druhy filmů

- ALTMAN, Rick. *Film/Genre*. British Film Institute, London, 1999.
- ALTMAN, Rick. Sémanticko-syntaktický přístup k filmovému žánru. *Illuminace* 1989, č. 1.
- BORDUN, Troy. *Genre Trouble and Extreme Cinema: Film Theory at the Fringes of Contemporary Art Cinema*. Palgrave Macmillan, 2017.
- GRANT, Barry Keith. *Film genre: from iconography to ideology*. BFI, 2015.

- GRANT, B.K. (ed.). *Film Genre Reader*. University of Texas Press, Austin, TX, 1995.
- GRODAL, T., *Moving Pictures. A New Theory of Film Genres, Feelings and Cognition*. Oxford University Press, Oxford, UK, 1997.
- JAFFE, Ira. *Slow Movies: Countering the Cinema of Action*. Wallflower Press, 2014.
- LANGFORD, Barry. *Film Genre: Hollywood and Beyond*. Edinburgh University Press, 2022.
- NEALE, Stephen. *Genre*. British Film Institute, London, 1980.
- TODOROV, Tzvetan. *Úvod do fantastické literatury*. Karolinum, 2010.
- WALKER, Johnny. *Contemporary British Horror Cinema: Industry, Genre and Society*. Edinburgh University Press, 2017.

Fikce/nonfikce

- COHNOVÁ, Dorrit. *Co dělá fikci fikcí*. Praha: Academia, 2009.
- JOST, Francois. *Realita/fikce: říše klamu*. Praha: NAMU, 2006.
- MATRAVERS, Derek. *Fiction and Narrative*. Oxford University Press, 2014.

Production studies

- CALDWELL, John Thornton: *Production Culture. Industrial Reflexivity and Critical Practice in Film and Television*. Duke University Press 2008.
- HERBERT, Daniel; LOTZ, Amanda; Punathambekar, Ashwin. *Media Industry Studies*. Polity, 2020.

Festival studies

- BLÁHOVÁ, Jindřiška (ed.). *Proplétání světů: Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary v období studené války*. NFA, 2023.
- DE VALCK, Marijke: *Film Festivals: From European Geopolitics to Global Cinephilia*. AUP 2007. ISBN: 978-9053562161
- DE VALCK, Marijke - KREDELL, Brendan - LOIST Skadi (eds): *Film Festivals. History, Theory, Method, Practice*. Routledge, 2016, ISBN 9780415712477.

Psychologie, filmový kognitivismus, neuroestetika

- GALLESE, Vittorio, GUERRA, Michele, ANDERSON, Frances. *The Empathic Screen: Cinema and neuroscience*. Oxford University Press, 2019.
- GRODAL, Torben. *Embodied Visions. Evolution, Emotion, Culture and Film*. Oxford University Press, Oxford, UK, 2009.
- HODENT, Celia. *Psychology of Video Games*. Routledge, 2020.
- NANICELLI, Ted; TABERHAM, Paul (eds.). *Cognitive Media Theory*. Routledge, 2014.
- PLANTINGA, C. *Moving Viewers: American Film and the Spectator's Experience*. University of California Press, 2009.
- PLANTINGA, C., SMITHS, G.M. (eds.). *Passionate Views: Film, Cognition, and Emotion*. John Hopkins University Press, Baltimore and London, 1999.
- TAN, Ed S. *Emotion and the Structure of Narrative Film: Film As An Emotion Machine*. Routledge, 2013.

Diváctví, recepční studia

- BILTEREYST, Daniel, Philippe Meers. *Film, cinema and reception studies: Revisiting research on audience's filmic and cinematic experiences*. In: E. Di Giovanni & Y.

Gambier (eds.). Reception studies and audiovisual translation. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 2018.

- HANICH, Julian. *The Audience Effect: On the Collective Cinema Experience*. Edinburgh University Press, 2017.
- REINHARDT, CarrieLynn; OLSON, Christopher. *Making Sense of Cinema: Empirical Studies into Film Spectators and Spectatorship*. Bloomsbury, 2017.
- STAIGER, Janet. *Media Reception Studies*. NYU Press, 2005.

Adaptační studia

- CARTMELL, Deborah (ed.). *A companion to literature, film and adaptation*. Wiley-Blackwell, 2012.
- CUTCHINS, Dennis; KREBS, Katja; VOIGTS, Eckart (eds.). *The Routledge Companion to Adaptation*. Routledge, 2020.
- LEITCH, Thomas (ed.): *The Oxford Handbook of Adaptation Studies*. Oxford University Press 2017. ISBN 9780199331000

Filosofie filmu

- CARROLL, Noel; DI SUMMA, Laura; LOHT, Shawn (eds.). *The Palgrave Handbook of the Philosophy of Film and Motion Pictures*. Palgrave Macmillan, 2019.
- FREELAND, Cynthia A.; WARTENBERG, Thomas (eds.). *Philosophy and Film*. Routledge, 1995.
- GUSTAFFSON, Henrik (ed.). *Cinema and Agamben. Ethics, Biopolitics and the Moving Image*. Bloomsbury, 2014.
- RANCIERE, Jacques. *The Emancipated Spectator*. Verso, 2008.
- RAWLS, Christina et al. (eds.). *Philosophy and Film: Bridging Divides*. Routledge, 2019.
- RODOWICK, N. D. *Elegy for Theory*. Harvard University Press, 2014.
- WARTENBERG, Thomas (ed.). *The Philosophy of Film: Introductory Text and Readings*. 2005.
- WESTFALL, Joseph. *The Continental Philosophy of Film Reader*. Bloomsbury, 2018.

další témata/oblasti k budoucímu zpracování např.:

Filmová těla, filmová fenomenologie, herectví a star studies

Televize, seriály, televizní formáty

Národní a lokální kinematografie

Nové audiovizuální formáty a technologické změny

Intertextualita, transmedialita, sebereflexivita

Výzkum (filmových) institucí